

Plan
Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje
osoba sa invaliditetom za održanje likvidnosti poslovanja i
sanaciju posljedica pandemije virusa COVID-19 u oblasti
održivosti zaposlenosti i profesionalne rehabilitacije osoba
sa invaliditetom

Sarajevo, april / travanj 2020. godine

I Uvod

Nakon što je u Federaciji Bosne i Hercegovine na snagu stupila Odluka o proglašenju stanja nesreće uzrokovane pojavom pandemije koronavirusa (COVID-19), donesena na 214. tematskoj sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine od 16.03.2020. godine, te popratne Naredbe Federalnog štaba/stožera civilne zaštite i Federalnog ministarstva zdravstva vezanim za sprječavanje širenja virusa COVID-19, Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (Fond), te oblast zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom u cjelini su, kao i gotovo sve druge grane društvene, a naročito privredne djelatnosti, suočeni sa brojnim negativnim posljedicama trenutnog stanja, koje su lokalnog, regionalnog, ali i globalnog karaktera.

Sa ciljem preveniranja duogoročnih štetnih posljedica i potencijalnog urušavanja sektora zapošljavanja, osposobljavanja i profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom, Upravni odbor Fonda donosi Plan Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za održanje likvidnosti poslovanja i sanaciju posljedica pandemije virusa COVID-19 u oblasti održivosti postojeće razine zaposlenosti i profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom (Plan).

II Mjere

Prioritetno je da Fond osigura sredstva za opstanak zaštitnik radionica, privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i osoba sa invaliditetom - samostalnih obrtnika, te uopće da sredstva i energiju usmjeri na borbu za održivost zaposlenosti osoba sa invaliditetom;

Fond je u protekloj godini vršio kontinuiranu isplate novčane naknade po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa i prava na subvenciju neto plaće u skladu sa Zakonom. Novčane naknade su isplaćene za podržavanje uposlenosti ukupno 2403 uposlene osobe sa invaliditetom, a subvencije neto plaće za 618 takvih osoba. U odnosu na ukupne prošlogodišnje prihode Fonda, radi se o približno 45 % od ukupnih prihoda Fonda koji su utrošeni za ovu namjenu.

Cijeneći značaj kontinuirane podrške zaposlenim osobama sa invaliditetom, što je jedna od temeljnih zadaća Fonda, kao i trenutno stanje na tržištu rada, Upravni odbor Fonda smatra da prioritetni cilj Fonda u nadolazećem periodu mora biti osiguranje održivosti radnih mjesta za trenutno zaposlene osobe sa invaliditetom, kako bi se spriječilo otkazivanje njihovih ugovora o radu. Uzimajući u obzir stalni, značajan porast rashoda Fonda u pogledu isplate novčanih naknada i subvencija plaća, koje su u 2019. godini u odnosu na prethodnu porasli za 37,44% zbog povećanog broja zaposlenih osoba sa invaliditetom koje ostvaruju navedeno pravo, osiguranje isplate novčanih naknada i subvencija njihovih plaća je ključno za sprječavanje masovnog otpuštanja zaposlenih osoba sa invaliditetom u subjektima koji već osjete posljedice trenutnog stanja, odnosno u privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, zaštitnim radionicama, udruženjima osoba sa invaliditetom i samostalnim obrtnicima.

Važno je istaknuti da su u protekloj godini, u odnosu na porast rashoda samo po navedenom stavu, ukupni prihodi Fonda po osnovu članova 18. i 19. Zakona porasli za 8.32 %, i to u stanju stabilnih ekonomskih prilika.

Trenutno, Fond se zbog novonastale situacije suočava sa kontinuiranim padom prihoda. Prihodi u martu/ožujku mjesecu su za 19,88 % manji nego u februaru/veljači, te za čak 26 % manji nego u januaru/siječnju tekuće godine. Očekivan je dalji, vjerovatno i dramatičniji pad prihoda u nadolazećem periodu zbog stanja nesreće i nemogućnosti subjekata da uplaćuju doprinose ili izgledne mjere da od uplate istih budu oslobođeni.

Stoga, Upravni odbor Fonda nalaže Fondu da se prioriteto osiguraju sredstva za kontinuiranu isplatu novčane naknade po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa i prava na subvenciju neto plaće za osobe sa invaliditetom, te da se poduzmu nužne mjere kako bi Fond stupanjem u 2021. godinu, shodno trendu porasta izdatka po ovom osnovu, na raspolaganju imao dodatna sredstva za ovu namjenu. Ostatak sredstava, unatoč nepovoljnim privrednim trendovima, smatramo da će Fond osigurati naplatom posebnog doprinosa.

Pri isplati novčanih naknada i subvencija, a u skladu sa trenutnim stanjem i širim društvenim prioritetima, Fond će prioriteto rješavati po Zahtjevima subjekata koja imaju privredivački karakter, odnosno redom: zaštitnih radionica, privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, zatim samostalnih obrtnika, te na kraju udruženja osoba sa invaliditetom;

Za kontinuirano provođenje aktivnosti poticanja zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom, prioriteto je osigurati kontinuitet i stabilnost u radu privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i samostalnih obrtnika.

Zato Upravni odbor Fonda zauzima stav da je putem javnih poziva Fonda prioriteto osigurati sredstva za projekte održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom, nakon kojeg će se, u skladu sa mogućnostima, osigurati sredstva za stimulans za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom i na kraju za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Imajući u vidu iznad navedeno, Upravni odbor Fonda nalaže Fondu da za potrebe osiguranja opstanka i nastavka rada privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom kao ključnih stubova oblasti zapošljavanja osoba sa invaliditetom, a samim tim i za potrebe osnovnog tekućeg funkcionisanja Fonda i ispunjenje njegove temeljne misije, u skladu sa minimalnim potrebama, na računu Fonda budu izdvojena sva raspoloživa sredstva, koja će u nadolazećem periodu biti namjenski trošena isključivo za djelovanje Fonda na očuvanju radnih mjesta osoba sa invaliditetom kroz kontinuiranu isplatu novčanih nadoknada i refundacija i podršku poslodavcima prvenstveno kroz projekte održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom;